

Dr. sc. Joško Čaleta
Institut za etnologiju i folkloristiku
Odsjek za folklornu glazbu i ples
Šubićeva ulica 42
10000 Zagreb
tel: (01) 45 96 732; 45 96700
e-mail: josko@ief.hr
josko.caleta@gmail.com

Narodni muzej Zadar (organizator)
Marin Čurković, ravnatelj
Poljana pape Aleksandra III 2
23000 Zadar

Zagreb, 02. lipanj, 2026.

IZVJEŠĆE

**o nastupu folklornih skupina na *13. Smotri folkloru Zadarske županije*
u organizaciji *Narodnog muzeja Zadar*,
20., 21. i 22. svibnja, 2026. 19 sati (Trg 5 bunara, Zadar)**

Poštovani/e

Hvala na ukazanom povjerenju pozivom u stručno povjerenstvo 13. Smotre folkloru Zadarske županije. Osim praćenja programa i komentiranja na okruglom stolu nakon održanih večeri šaljem Vam Stručni osvrt na Županijsku smotru i komentare na izvedbe pojedinih folklornih skupina.

Srdačan pozdrav

Joško Čaleta

Stručni osvrt na 13. Županijsku smotru folkloru Zadarske županije (Zadar, 20. – 22. svibnja 2026.)

Od 20. do 22. svibnja ove godine, po trinaesti put, u Vašoj organizaciji u Zadru je održana Županijska smotra folkloru. Ponovno smo imali priliku uživati u kompleksnom i sadržajno bogatom projektu – predstavljanju glazbeno-plesne tradicijske kulture Zadarske županije. Smotru je pratilo stručno povjerenstvo u sastavu: dr. sc. Joško Čaleta i dr. sc. Tvrtko Zebec s Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba, dr. sc. Katica Burić Čenan, muzikologinja s Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru (za glazbeno-plesni folklor), te dr. sc. Jasenka Lulić Štorić, etnologinja u mirovini i dugogodišnja voditeljica Etnološkog odjela Narodnog muzeja u Zadru (stručna povjerenica za nošnju). Članovi povjerenstva dugogodišnji su pratitelji ove a tri večernja programa, održana na Trgu pet bunara, omogućila su nam mirno i cjelovito praćenje nastupa svih sudionika. Ovogodišnja iskustva mogli smo usporediti s nastupima prethodnih godina te tako donositi određene zaključke o radu i razvoju folklornih skupina na ovom području. Trg se pokazao kao izvrsna lokacija: osim što nudi dobru preglednost i uvjete za pozorno praćenje izvedbi iz postavljenog auditorija, omogućuje i brojnim prolaznicima – osobito turistima – da barem na trenutak upoznaju dio naše tradicijske kulture, na koju smo svi zajedno izuzetno ponosni.

Pregledom programa, unutar kojega je tijekom tri dana nastupilo 25 folklornih skupina (4 prijavljene skupine nisu se pojavile) uz 4 pjevačke skupine, jednu (najavljenju) dječju skupinu i jednu gostujuću skupinu („Paurija“, Dubravci, Duga Resa), primijetili smo raznolikost u pristupu ali isto tako i priličan kontinuirani rad i višu razinu nastupa nekolicine skupina koje redovito sudjeluju na smotri. Istodobno, postoji i znatan broj skupina koje „fluktuiraju“ – povremeno se pojavljuju i nestaju iz programa smotre. Valja istaknuti kako izostanak nekih skupina sa županijske smotre ne sprječava njihovo sudjelovanje na drugim smotrama u Hrvatskoj, što u određenim slučajevima stvara probleme u pogledu transparentnosti, kvalitete i kolegijalnosti prema aktivnim skupinama koje kontinuirano djeluju na ovom prostoru. Najnoviji primjer je najavljanje sudjelovanja 5 folklornih skupina s područja Zadarske županije a 26. smotri folklorna Ličko senjske županije u Otočcu, od kojih se 4 društva nisu pojavila na ovogodišnjoj zadarskoj smotri.

Dugi niz godina pratim razvoj folklornog pokreta u Zadarskoj županiji – još od svojih prvih terenskih istraživanja 1997. godine. Uz istraživački rad, imao sam prilike pratiti i izvedbe ovdašnjih skupina na tadašnjoj županijskoj smotri u Polači, Smotri folkloru Dalmacije u Metkoviću, kao i na njihovim nastupima diljem Hrvatske. Njihovi su nastupi, nerijetko prožeti entuzijazmom i izraženim osjećajem za lokalnu tradiciju, godinama plijenili pažnju kvalitetom i nadahnućem, što ni ove godine, nažalost, nije bio najčešći slučaj.

Glazbeni segment (pjevanje i svirka), koji sustavno pratim u scenskim izvedbama, ove godine nije u svim izvedbama bio na zavidnoj razini. Iako mi to otežava stručnu dužnost i profesionalnu odgovornost, istodobno mi daje dodatnu motivaciju da konkretnim komentarima i savjetima pomognem skupinama u njihovu daljnjem radu na ovom važnom segmentu tradicijske izvedbe. Generalno, čini se kao da nedostaje zanimanja za njegovanje tradicijske glazbe i plesa u lokalnim zajednicama. Dob nastupajućih osoba je sve starija, to su ljudi koji u tom dobu više nisu u stanju svoje vještine pokazati kako su to nekada znali. U mnogim se skupinama jasno vidi generacijski jaz – uz najstariju generaciju i djecu često izostaje srednja generacija. Taj je raskorak

posebno izražen u pjevanju: mladi često ne pjevaju ili, ako pjevaju, vodeći glas izvode unisono, što nije u skladu s osnovnim načelima tradicijskog pjevanja ovog kraja. Najstariji članovi, koji su vrsni izvođači, a često i voditelji, više nisu u mogućnosti uspostaviti prirodan prijenos znanja i vještina kakav je nekad bio spontan i kontinuiran, kakav su prijašnje generacije prirodno baštinile. Vrijeme je da se svi skupa angažiramo i pomognemo našim nositeljima tradicije isto onako kako smo im savjetima i aktivnostima pomagali krajem 90tih godina prošlog stoljeća kada je krenuo pokret obnove tradicijske kulture.

Program ovogodišnje smotre zaslužuje pohvale – kako zbog raznolikosti prikaza, tako i zbog sveukupne kvalitete izvedbi. Smotra je, poput povjerenstva koje je godinama prati, uspostavila visoke standarde i u tehničkom pogledu. Pozornica, razglas (iako bez tehničke probe izvođača) te voditelji programa bili su na visini zadatka. Nedostatak je jedino prilično štur program koji je najavljivao nastupe bez osnovnih informacija o sudionicima. Ništa po pitanju programa se nije napravilo; pristojan deplijan sa slikama sudionika, potpunim podacima o programu i generalijama smotre, eventualni zanimljivi tekstovi, model kakav većina županijskih smotri preferira, ostavio bi trajni trag manifestacije što ide u prilog i samom organizatoru. Ovo povlači i sljedeće pitanje. Koliko smo se potrudili da dokumentiramo dosadašnje smotre i uopće događanja ovog tipa na području županije? Postoji li mjesto na kojem bi se ti podaci mogli čuvati, obrađivati i na taj način biti dostupni široj zajednici na upotrebu? To je još jedno od relevantnih pitanja na koja bi upravo organizator mogao dati potpuni odgovor i rješenje.

Sve su se skupine, u okviru svojih mogućnosti, potrudile uvježbati i predstaviti program. Posebnu pažnju privukli su mladi izvođači koji su, u boljim primjerima, bili uključeni u izvedbe primjereno svojoj dobi – za razliku od nekih izvedbi a bilo je i primjera (npr. biračko kolo) kola koje izvode mladi a u izvedbama je najmlađi sudionik bio u sedmom desetljeću života. Kvalitetnije skupine to naravno čine uspješnije, no ne treba zanemariti trud ni onih manje aktivnih.

Kod skupina koje djeluju na području Ravnih kotara a redovito se odazivaju nastupima na smotri, osjeti se priličan pad kvalitete. Uz taj podatak, žalosti ponovno izostajanje skupina iz Radovina, Ražanca, Rtine, Privlake, Polače, Tinja, Galovca, Raštana – mjesta čiji su folklorni ansambli donedavno bili perjanice pokreta u ovom kraju. Isto tako, dogodilo se da čak 5 najavljenih skupina nije došlo na nastup (Zemunik, Raštane Donje, Poličnik, Silba, Pag). Za razliku od dobro zastupljenih Kotara, broj otočkih i priobalnih skupina znatno je manji. Ipak, valja naglasiti kako su predstavnici ovog dijela županije pokazali da itekako imaju što ponuditi. S otočja smo ove godine, nakon dugo vremena, vidjeli nastupe Kali (Ugljan) i Ugljan kao i Oliba i Iža te redovitih sudionika iz Dobropoljane (otok Pašman) ali i dobrog Tkona, Treba spomenuti da su Ugljan i Pašman u ne tako davnoj prošlosti imali po 6-7 organiziranih skupina svaka na svom otoku. Bilo je to „zlatno doba“ folklorne aktivnosti na zadarskom području.

S obzirom na sve navedeno, ponovno predlažemo organizatorima da u sljedećem razdoblju razmotre mogućnosti:

organizacije terenskog obilaska skupina s članovima stručnog povjerenstva i/ili održavanja radionica tradicijskog pjevanja i plesa za mlade i najmlađe, kako bi se upoznali s glazbeno-stilskim osobitostima vokalne tradicije zadarskog područja.

Termin smotre koji smo predložili prošle godine ste prihvatili i ovo je zasigurno bolja varijanta nego ona kasnija koja već zalazi u ljeto kada puno članova društava ima obaveze u turizmu i zbog njih nije u stanju prisustvovati aktivnostima svojih skupina. Posebno

skrećem pozornost organizatora na potrebu permanentne edukacije, osobito iz područja tradicijskog pjevanja, što je segment koji najaktivnije pratim. Brojni voditelji imaju volju, no često im nedostaje znanje i temeljne informacije o metodama učenja i prijenosa tradicijskog glazbenog znanja, što umanjuje uspješnost njihova rada. O ovome je bilo govora i na okruglom stolu održanom u novoobnovljenom prostoru Kneževa dvora, nakon završetka smotre.

Još je jedan veliki problem prisutan o kojem smo i govorili na našim okruglim stolovima; Ono što nedostaje je organiziranost KUDova, ne postoji zajednica, ne postoji inicijativa skupina da se na taj način povežu i zajednički djeluju. Primjer Splitsko-dalmatinske županije može biti dobar putokaz kako se te stvari rješavaju. Prije nekoliko godina oni su se udružili u županijski savez kudova <https://skud.hr/skud/> . U samo nekoliko godina broj njihovih aktivnosti se je višestruko povećao. Nekoliko konkretnih prijedloga odnose se na organiziranje specijalističkih susreta, jedan bi predstavio aktivnost dječjih skupina, drugi samo vokalne skupine i eventualno svirače te bi na taj način potakli više skupina na pojavljivanje suradnju. U isto vrijeme to bi bila odskočna daska za slanje skupina na državne smotre jer u tom segmentu ovo područje je potpuno nezastupljeno na najvažnijim smotrama. Isto se odnosi i na smotru folklor Dalmacije u Metkoviću na koju je prije dvadesetak godina odlazilo mnoštvo društava a sad se tek netko sporadično pojavi. Mi članovi komisije smo na raspolaganju s prijedlozima za rješenje i pomoći pri poticanju i organiziranju skupina koje bi na spomenutim događajima nastupale.

Županijska smotra folklor Zadarske županije potvrđuje se kao važan institucionalni okvir prezentacije i evaluacije tradicijske glazbeno-plesne kulture. Istodobno, analiza izvedbi i organizacijskih aspekata upućuje na potrebu jačanja kontinuiteta djelovanja folklornih skupina, unaprjeđenja prijenosa znanja te sustavnijeg dokumentiranja manifestacije.

Sve pohvale i kritike izrečene na okruglom stolu, a sadržane i u ovom osvrtu, iznesene su u savjetodavnom tonu i s isključivom namjerom – daljnjeg unaprjeđenja kvalitete nastupa. Malo je županijskih smotri u Hrvatskoj koje prati tim stručnjaka s višegodišnjim iskustvom u praćenju i oblikovanju najuglednijih županijskih, regionalnih i državnih folklornih manifestacija. Ta je kvaliteta važna, i valja je njegovati i dalje.

Komentari na nastupe folklornih skupina - prva večer; **20. 06. 2026. u 19 sati (Trg 5 bunara, Zadar)**

Izvorna pjevačka skupina „Sokolovi Ravni kotari – Slivnica“ (5:00 min)

Mala reprezentacija vrsnih pjevača iz Ravnih kotara s razlogom nosi ime „Sokolovi“. Iako se Slivnica navodi kao matično mjesto skupine, riječ je o pjevačima starije generacije iz različitih kotarskih sela koji se okupljaju kako bi njegovali i predstavljali tradicijsko pjevanje svojega kraja.

U središtu njihova nastupa nalazi se pjevanje „pod bas“, najmlađi sloj lokalne pjevačke tradicije, koji izvode sigurno, uvjerljivo i stilski vrlo dosljedno. Raznolike arije i dobro odabrani napjevi obilježili su njihov program, a izvedbe su ostavile vrlo dobar dojam i na publiku i na članove prosudbene komisije.

Posebnu vrijednost njihova djelovanja vidim u činjenici da okupljajuiskusne nositelje tradicije koji svojim znanjem i pjevačkim umijećem čuvaju jedan prepoznatljiv oblik glazbenog izričaja Ravnih kotara. Takvi su izvođači važni ne samo kao predstavnici svoje sredine nego i kao čuvari pjevačke baštine koja se danas sve rjeđe može čuti u izvornom obliku.

Vjerujem da bi sljedeći izazov za ovu skupinu moglo biti sudjelovanje na županijskoj smotri vokalnih skupina, čije bi organiziranje u skoroj budućnosti predstavljalo vrijedan poticaj razvoju i predstavljanju ovakvih kvalitetnih pjevačkih sastava. Siguran sam da bi se i u takvom okruženju predstavili na visokoj razini te dostojno zastupali tradiciju svojega kraja.

Čestitam na vrlo dobrom nastupu!

KUD „Vukšić“, Vukšić (6:10 min)

Čuvala sam goveda i ovce – starije pjevačice predstavile su se vrlo kvalitetnom izvedbom. Sigurna počimalja i dobro usklađeni glasovi pokazali su iskustvo i poznavanje tradicijskog načina pjevanja. Tijekom drugog dijela nastupa ispred njih su, u svojevrsnoj zbarskoj formaciji, bile raspoređene djevojčice koje su pokušavale pratiti melodijsku liniju napjeva.

Na bunaru kraj vode ledene – djevojčice su se trudile uključiti u izvedbu, no rezultat njihova nastojanja pokazao je da je riječ o repertoaru koji je za njihovu dob i trenutačne pjevačke mogućnosti još uvijek prilično zahtjevan. Takvi napjevi traže određenu pjevačku zrelost, iskustvo i razumijevanje stila koje se stječe postupno.

Riječ je o vrlo specifičnoj situaciji u kojoj su dvije generacijske krajnosti spojene u zajednički nastup – mala djeca i starija generacija iskusnih pjevačica. Takvu kombinaciju nije jednostavno oblikovati u sadržajno i scenski zaokruženu cjelinu, pa bi i znatno iskusniji koreografi imali izazov osmisliti nastup koji bi u potpunosti zadovoljio sve izvođačke i prezentacijske zahtjeve.

Stoga bih predložio da starije pjevačice još snažnije preuzmu mentorsku ulogu u radu s djevojčicama, prenoseći im svoje znanje i iskustvo. Djeca bi se pritom mogla više uključivati kroz dječje igre, kola i njima primjereniji repertoar, kako bi na prirodan i njima blizak način razvijala ljubav prema tradicijskoj kulturi i glazbenoj baštini svojega kraja. Takav bi pristup dugoročno mogao dati bolje rezultate i omogućiti postupno uključivanje u zahtjevnije oblike tradicijskog pjevanja.

S druge strane, pjevanje ženske pjevačke skupine zaslužuje iskrene pohvale. Njihova kvaliteta i predanost još su jedna potvrda koliko je ovoj županiji potrebna posebna smotra vokalnih pjevačkih skupina, na kojoj bi ovakvi sastavi mogli cjelovitije predstaviti svoje pjevačke vještine i bogatstvo lokalnih pjevačkih tradicija.

KUD „Bokolje“, Dobropoljana, otok Pašman (6:00 min)

Oj Bokolje brdo na visini – lijepi duet predvodi pjevanje ženske pjevačke skupine. Mlade pjevačice se u izvedbi pridružuju pretežito u vodećem glasu, pa ukupni zvuk djeluje više kao mali zbor, umjesto da zadrži prepoznatljiv tradicijski prizvuk karakterističan za ovakav način pjevanja.

Udat ću se (šetano kolo) – napjev je izveden na sličan način kao i prethodni, uz kombinaciju tercnog dvoglasja i pjevanja „na bas“. Dobra istaknuta pjevačica sigurno predvodi izvedbu i nosi melodijsku liniju, što daje stabilnost cijelom napjevu. *More moje ja te puno volim* – riječ je o novijem tekstu na istu ariju, a i ovdje je primijenjen isti izvedbeni obrazac, pa vrijede i prethodno iznesene napomene. Prateći glas predstavlja temelj ovoga načina pjevanja, koji se nadopunjuje pjevom počimalje. Iz izvedbe je vidljivo da među vama postoji veći broj kvalitetnih istaknutih pjevačica, što je svakako važan potencijal za daljnji razvoj skupine i oblikovanje autentičnijeg tradicijskog izraza.

KUD „Sveti Duh“, Posedarje (6:45 min)

Oj djevojko, jagodo – riječ je o posaderskoj pjesmi koju dječja skupina izvodi u formi dječjeg zbora te je i izvedba oblikovana u skladu s tim pristupom. Pjevanje je čisto jednoglasno, no time se udaljava od tradicijskog načina izvođenja koji je karakterističan za Posedarje, gdje je dvoglasje temelj pjevačke prakse, za razliku od drugih regija (Međimurje, Podravina) u kojima prevladava isključivo jednoglasno pjevanje.

Aj Posedarje visoko kraj mora (šetano kolo) – u ovom je primjeru osnovna melodijska linija dodatno oblikovno „koreografirana“, zbog čega napjev djeluje manje prepoznatljivo u odnosu na izvornu tradicijsku inačicu. Time se otvara pitanje odnosa između scenske interpretacije i očuvanja izvornog glazbenog identiteta, budući da se u takvom pristupu gubi prepoznatljivost lokalnog pjevačkog izraza.

Da je meni kolo zaigrati – izvedba je energična, glasna i puna dječjeg žara, što je svakako vrijedno istaknuti. Međutim, i ovdje prevladava jednoglasno pjevanje, pa izostaje slojevitost koju bi dvoglasna struktura prirodno donijela. Važno je naglasiti da djeca svojim stavom, sigurnošću i angažmanom pokazuju velik potencijal, te ih ovakav pristup ni na koji način ne umanjuje, nego upućuje na mogućnost daljnjeg razvoja.

Upravo bi uvođenje i sustavno njegovanje dvoglasnog pjevanja moglo značajno podići razinu izvedbe i približiti je izvornom tradicijskom modelu Posedarja, čime bi se mladim izvođačima omogućilo dublje razumijevanje i autentičnije usvajanje vlastite glazbene baštine.

FS „Kualjske posestrine i pobratini“, Kali (10:35 min)

Pet žena i djevojka započele su nastup svoje skupine. Sa sjetom se prisjećam vremena prije tridesetak godina, kada su njihovi nastupi bili ogledni primjeri vrsne otočke tradicije, od koje su danas ostale tek vrijedne uspomene.

Nastup su otvorile deklamacijom kualjskog govora, što je bilo simpatično i publika je to dobro prihvatila. Nakon toga uslijedio je pokušaj pjevanja, no izvedba je bila prilično udaljena od nekadašnjih vrsnih primjera kualjskog kanta.

Slijedio je i scenski prikaz koji je u pojedinim elementima djelovao pomalo neobično u odnosu na dob izvođačica. Prikaz svadbenog običaja, odnosno svadbene dječje (ženske) povorke, nije u potpunosti primjeren izvedbenom kontekstu i dobi sudionica. Što se tiče pjevanja, ni starija skupina nije uspjela ostvariti razinu nekadašnjih interpretacija, pa se ni od mlađih izvođačica nije mogla očekivati uvjerljivija izvedba.

Ipak, posebno je vrijedno istaknuti prisutnost mlade generacije pjevačica i plesačica iz Kali. Njihov angažman pokazuje potencijal koji bi, uz sustavniji i strpljiviji rad, mogao rezultirati kvalitetnim usvajanjem izrazito specifične lokalne tradicije.

Pred njima je zahtjevan zadatak, ali i važna prilika da se postupno obnovi i ojača tradicijski izričaj ovoga kraja. Nadam se da će u tom procesu imati dovoljno podrške, znanja i kontinuiteta kako bi se bogata otočka baština ponovno afirmirala na razini koju zaslužuje.

KUD „Sveti Nikola Tavelić“, Lišane Ostrovičke (9:00 min)

Nastup muške skupine KUD-a iz Lišana započeo je izvrsnom svirkom na diplama vrsnog diplara te izgovorom zdravice, što je odmah uspostavilo prepoznatljiv ton programa. Slijedilo je orcanje manje pjevačke skupine, koje predstavlja autentičan i vrijedan primjer ovoga glazbenog žanra i ujedno dobar reprezent njihove tradicijske prakse.

Ipak, šteta je što u sastavu skupine nema mlađih izvođača ili barem predstavnika srednje generacije. Upravo bi to trebala biti važna zadaća i dugoročna misija – prijenos znanja i pjevačke prakse na nove generacije koje će tu tradiciju nastaviti živjeti. U tom kontekstu, diplar /govornik jasno se izdvaja kao središnja figura nastupa, dok ostali izvođači djeluju nešto pasivnije, što bi se scenski moglo bolje uravnotežiti.

Oj Lišani selo najmilije – pjevanje „pod bas“ u kojem su se svi izvođači uključili djelovalo je čvrsto i kompaktno, s dobrim zvučnim rezultatom i snažnim scenskim dojmom.

U nastavku nastupa ostatak skupine ostao je statičniji, izvođeci napjev „pod bas“ bez većeg scenskog doprinosa, pa ukupni dojam nije bio jednako uvjerljiv kao u manjim formacijama koje su ranije demonstrirale vrlo kvalitetno orcanje. Upravo bi veća raznolikost u scenskom rasporedu i aktivnija uloga svih članova mogla dodatno podići razinu izvedbe i ukupni dojam nastupa.

KUD „Podgorac“, Starigrad Paklenica (10:30 min)

Lipo moje hrvatsko Podgorje – pjevanje „pod bas“ u kojem istaknuta pjevačica predvodi skupinu. Njezin siguran glas prate ostali izvođači, pri čemu većina (i muških i ženskih glasova) istodobno pjeva melodijsku liniju, što u konačnici ne rezultira jasno oblikovanom harmonijskom strukturom. Izvedba djeluje statično i vremenski predugo za festivalski nastup.

Oj Velebite s dalmatinske strane – muški istaknuti pjevač sigurno predvodi skupinu. Nakon zapjeva ostatak muških izvođača se neujednačeno uključuje, dok su ženski glasovi relativno stabilniji i ujednačeniji. Ipak, ukupni dojam ostaje nedovoljno uvjerljiv i stilski neizbalansiran.

Livadica okolo jasenje – vesela ispjevan cjelina u kojoj većina pjeva u glas. Nedostaje jasna diferencijacija između vodećeg i pratećeg glasa, pa se gubi osnovna struktura tradicijskog višeglasnog pjevanja. Muški dio skupine pokazuje nerazumijevanje koncepta pratećeg glasa, što se odražava i u ostalim pjesmama izvedenima u kolu, koje su oblikovane na sličan način.

Unatoč navedenim primjedbama, osjeća se dobra energija i međusobna povezanost unutar skupine. Upravo zato šteta je što nedostaje stručna podrška koja bi pomogla u vokalnom balansiraju i jasnijem definiraju izvedbene koncepcije, čime bi se nastup mogao znatno podići na višu umjetničku razinu i učiniti cjelovitijim i uvjerljivijim.

KUD „Škabrnja“, Škabrnja (7:00 min)

Sedam iskusnih pjevačica koje dobro poznaju svoju tradiciju i način njezina izvođenja predstavile su se vrlo sigurnim i uvjerljivim nastupom. Izvrsne istaknute pjevačice predvodile su pjevanje svoje skupine te nosile izvedbu s jasnoćom i sigurnošću.

Kvalitetno pjevanje nastavilo se i u šetanom kolu, gdje su se izvedbi pridružila dva iskusna pjevača koji su svojim pratećim glasom dodatno učvrstili zvukovnu sliku i dali joj potrebnu dubinu i stabilnost.

Usljedilo je i biračko kolo, kojem su nedostajali mlađi izvođači koji bi ga u potpunosti plesno oživjeli. U ovom obliku ono je ostalo više simbolički prikaz, no izvođači su to nadomjestili vrlo dobrim pjevanjem i scenskom prisutnošću.

Sveukupno, skupina je svojim nastupom pokazala da i manji, ali dobro uvježbani i vokalno vješti sastavi mogu na kvalitetan način predstaviti svoju tradiciju, osobito kada se temelje na iskustvu i poznavanju lokalnog pjevačkog i plesaćkog stila.

KUD „Sidraga“, Tinj (5:00 min)

Još jedna pjevačka skupina proizašla je iz nekada velike i vrlo kvalitetne folklorne družine koju je vodio pokojni Miodrag. Riječ je o pjevačima koji su i danas ostali vjerni svojoj tradiciji te je s velikom sigurnošću i iskustvom prenose na scenu.

Iskusni i dobri pjevači na vrlo uvjerljiv način interpretiraju tradicijsko pjevanje Ravnih kotara, jasno pokazujući prepoznatljive stilske značajke ovoga područja. Njihova izvedba odražava stabilnost, pjevačku zrelost i dugogodišnje iskustvo u zajedničkom muziciranju, pri čemu se osjeća kontinuitet znanja koji je ranije njegovala veća folklorna skupina.

Posebno je vrijedno istaknuti da i u manjem sastavu uspijevaju zadržati identitet lokalnog pjevačkog izraza te ga prenijeti na uvjerljiv i autentičan način. Time potvrđuju da tradicija Ravnih kotara i dalje živi kroz posvećene pojedince koji je njeguju i održavaju.

Njihov nastup ostavlja dojam stabilnosti i sigurnosti, a ujedno i poštovanja prema nasljeđu koje su preuzeli od prethodnih generacija. Upravo ta povezanost s tradicijom daje dodatnu vrijednost njihovom scenskom predstavljanju.

Čestitam na vrlo dobrom nastupu!

Udruga „Kveštura“, Diklo Zadar (7:10 min)

Na sjeveru nano ledeno je more – ženska pjevačka skupina izvodi dvoglasni terčni napjev u kombinaciji s pjevanjem „na bas“, sigurno i čvrsto usklađen. Izvedbu predvodi stabilna i sigurna počimalja, koja drži intonativni i stilistički okvir cijelog napjeva. Lijepo i uravnoteženo pjevanje ostavlja dobar dojam.

Vozila se gozdena mašina – dvoglasni napjev u kojem izvedbu predvodi kvalitetna istaknuta pjevačica. Riječ je o vrlo zanimljivoj varijanti napjeva koji se uobičajeno susreće u dolini Neretve, a skupina ga interpretira s dobrom mjerom sigurnosti i stilske prepoznatljivosti.

Zapivale divojke kraj mora – napjev u kolu, izveden u terčnom dvoglasju koje predvodi sigurna istaknuta pjevačica. Izvedba je energična i dinamična, u skladu s plesnim karakterom kola, a cijela skupina iz Dikla pokazala je dobru usklađenost pjevanja i pokreta, što je rezultiralo živopisnim i uvjerljivim scenskim nastupom.

KUD Vinac, Stankovci (6:00 min)

Nema vatre do grabovih drva – muška pjesma u kojoj se glavnoj melodijskoj liniji pridružuju i ženski glasovi. Takvo miješanje sastava u ovome tipu napjeva daje izvedbi određenu širinu, ali istodobno umanjuje njegovu izvornu čvrstoću i homogenost. Dojam je da bi stilski dosljednija i uvjerljivija verzija bila ona u kojoj bi napjev izvodili isključivo muški pjevači, budući da je njihova interpretacija prirodno kompaktna i intonativno stabilna. Posebno se ističe mladi pjevač iz Raštane (vjerojatno gost), koji nosi cijeli prvi blok s velikom sigurnošću i izraženim osjećajem za stil, vrlo blisko načinu pjevanja kakav su nekada nje govali Stankovčani. Njegova izvedba predstavlja vrijedan kontinuitet starijeg sloja tradicijskog izraza.

Stare staze u travu zarasle – starija istaknuta pjevačica s autoritetom i sigurnošću predvodi pjevanje u kolu, čime osigurava stabilan okvir cijele izvedbe. Muški glasovi se vrsno i iskustveno uključuju, stvarajući čvrstu zvučnu podlogu, dok se istodobno ponovno javlja situacija u kojoj mlađe pjevačice preuzimaju melodijsku liniju. Takva raspodjela uloga rezultira zanimljivim, ali stilski ne posve ujednačenim dojmom, jer se miješaju različiti pjevački obrasci unutar istog napjeva.

Gospe draga majko od zavita – izvrsna istaknuta pjevačica predvodi napjev s velikom izražajnošću, sigurnošću i pjevačkom zrelošću. Muški glasovi, uz povremeno spontano uključivanje dodatnih ženskih glasova, prate njezin pjev i stvaraju relativno stabilnu zvučnu sliku. Iako se u pozadini osjeća određena vokalna raznolikost, skupina iz Stankovci uspijeva zadržati osnovnu koherentnost i prepoznatljivost lokalnog izraza, što rezultira vrlo dobrim ukupnim dojmom nastupa.

U cjelini, riječ je o skupini koja posjeduje znanje, iskustvo i jasnu vezu s tradicijom, a daljnjim finim usklađivanjem unutar glasovnih uloga mogla bi dodatno učvrstiti stilsku dosljednost i još jasnije istaknuti vrijednosti svojega lokalnog pjevačkog/plesačkog nasljeđa.

Komentari na nastupe folklornih skupina - druga večer: 21. 06. 2026. u 19 sati (Trg 5 bunara, Zadar)

KUD „Luzarica“, Pridraga – dječja skupina, (5:30 min)

Nastup dječje skupine započeo je zanimljivim razgovorom djevojčica na njihovu lokalnom dijalektu, čime su veselo i razdragano uvele publiku u svoj nastup. Pjesma *Ovo su van iz Pridrage dica* izvedena je jednoglasno. Djevojčica koja započinje pjesmu nastupila je sigurnim i lijepim glasom, što je u početku upućivalo na mogućnost izvedbe u tradicijskom načinu pjevanja karakterističnom za Pridragu. Međutim, ostale su se djevojčice pridružile počimalji u istom glasu, pa je izostala dvoglasna struktura koja je obilježje lokalnog tradicijskog pjevanja. U pjesmi *Dođi dragi kad si reka doći* nastupa nova počimalja, no izvedbeni obrazac ostaje isti — sve djevojčice pjevaju jednoglasno. Skupina posjeduje lijepe i intonativno sigurne glasove, kao i dobar osjećaj za zajedničko muziciranje, zbog čega ostaje dojam kako bi uz odgovarajući rad mogle uspješno savladati i tradicijski dvoglasni način pjevanja svojstven Pridragi. I pjesma *Ja u*

kolu kosa mi se vije izvedena je na jednak način. Djeca su raspjevana, razigrana i scenski uvjerljiva, no šteta je što u izvedbi nije prisutno dvoglasje koje bi dodatno naglasilo autentičnost lokalnog glazbenog izraza.

KUU „Kunjka“, Tkon, otok Pašman (7:30 min)

Pjesma *Divojka je garoful gojila* započinje vodećim glasom starije počimalje, kojoj se ostali pjevači pridružuju u skladno oblikovanom dvoglasju. Posebno je zanimljiv način na koji počimalja improvizacijski oblikuje početke stihova, donoseći slobodne tekstualne varijacije umjesto ponavljanja ustaljenog obrasca, čime izvedba dobiva dodatnu živost i tradicijsku uvjerljivost. Kao sugestija za daljnji rad nameće se usklađivanje muških glasova u pratećoj dionici, kako bi se jasnije razlikovala vodeća melodijska linija od pratećeg glasa. Unisoni završeci fraza upućuju na stariji sloj i tradicijski način pjevanja karakterističan za zadarske otoke.

Pomoz' Bože izvedena je u pjevanju „na bas“, koje pripada novijem sloju tradicijskog pjevanja. I ovu pjesmu započinje ista počimalja, a skupina pokazuje dobro uigrano, čvrsto i intonativno sigurno dvoglasje, uz dobru ravnotežu među glasovima.

U pjesmi *Svak' me pita odakle si mala*, koja se izvodi u kolu, zadržana je ista energija i vokalna sigurnost. Tercno dvoglasje upućuje na noviji sloj tradicijskog pjevanja, a izvedba djeluje kompaktno i uvjerljivo.

Pjesma *Oj vijolo kraj vode studene* donosi dojmljiv završetak nastupa. Posebno je vrijedno istaknuti uključivanje muških pjevača u vodeću dionicu, na koju potom odgovaraju ženski glasovi, nakon čega se skupina sjedinjuje u zajedničkom pjevanju. Takav način oblikovanja završetka djeluje efektno i zaokružuje nastup na vrlo uspješan način.

Skupina s otoka Pašmana predstavila se kvalitetnim i tradicijski utemeljenim pjevanjem, što osobito raduje. Njihov nastup podsjeća na susrete od prije gotovo trideset godina, kada su se isti glazbeni primjeri izvodili s jednakim žarom i predanošću. Upravo taj kontinuitet i očuvana energija svjedoče o vitalnosti njihove tradicije i ljepoti lokalnog načina pjevanja. Čestitke skupini na vrlo dobrom nastupu.

KUD „Branimir“, Benkovac (10.30 min)

Nastup je započeo svirač na diplama, jedini instrumentalist te vrste ove večeri, koji je glazbenom pratnjom uveo članove skupine na pozornicu te ih na isti način po završetku programa ispratio s nje. Time je ostvaren zaokružen i tradicijski utemeljen scenski okvir nastupa.

Pjesma *Od kad nismo za miloga Boga* izvedena je „pod bas“. Skupina se predstavila čvrstim, sigurnim i dobro izbalansiranim dvoglasjem, pri čemu se istaknuti vodeći pjevač nametnuo sigurnim i uvjerljivim vođenjem vokalne cjeline.

U pjesmi *Čuješ li me janje moje* također je prisutno pjevanje „pod bas“, no izvedba ženskog dijela skupine nije bila jednako sigurna ni uvjerljiva kao u prethodnoj muškoj pjesmi. Iako je pjesma korektno izvedena, dojam interpretativne angažiranosti i emocionalne povezanosti s izvedenim sadržajem ostao je nedovoljno izražen.

Napjev *Što to radiš Mare* dodatno je naglasio razliku u kvaliteti i energiji između muškog i ženskog dijela izvođača. Izvedbena energija dviju skupina nije bila dovoljno usklađena, što se odrazilo i na ukupnu dramaturgiju nastupa. Osim toga, scenski raspored izvođača

— međusobna udaljenost pjevačkih skupina i njihova djelomična okrenutost od publike
— umanjili su komunikativnost i scensku uvjerljivost izvedbe. Pjesma u kolu *Koj' za kolo aljinu na rame* pojavljuje se tek nakon duljeg vokalnog dijela programa, što je s koreografskog i scenskog aspekta ostavilo dojam dramaturške neujednačenosti i produženosti nastupa. Skupina posjeduje vrijednu glazbenu i tradicijsku građu, no bilo bi korisno dodatno poraditi na scenskom oblikovanju programa kako bi izvedba postala dinamičnija, sadržajno protočnija i zanimljivija publici. I u ovoj se pjesmi osjetila slabija vokalna sigurnost ženskog dijela skupine, dok su pojedini muški prateći glasovi povremeno odstupali od intonativne stabilnosti.

Program završava pjesmom *Pivaj brate i ja ću uza te*, ponovno vrlo dobro izvedenom muškom pjesmom koja je svojom sigurnošću i energijom zaokružila nastup. Posebno je dojmljiv bio prizor dječaka koji je stajao uz zastavu društva ispred pozornice te se tijekom završne pjesme spontano pridružio pjevačima, prateći ih s vidljivim žarom i oponašajući način pjevanja starijih izvođača. Upravo takvi prizori ulijevaju nadu u kontinuitet i budućnost tradicijskog pjevanja u skupini koja predstavlja benkovački kraj.

KUD „Zadarski tanac“, Zadar (7:00 min)

Tijekom godina imao sam više prilika pratiti nastupe plesača s otoka Silbe u izvedbi njihove tradicijske plesne baštine, pa ovaj nastup promatram i u tom kontekstu. Predstavljena izvedba predstavlja kvalitetan i vrijedan pokušaj scenskog prenošenja silbanske plesne tradicije. U samoj plesnoj izvedbi osjetila se određena suzdržanost i opreznost izvođača, što je donekle u suprotnosti s karakterističnom spontanošću, sigurnošću i plesnom otvorenosću kakvu inače pokazuju silbanski plesači. Upravo je ta rasterećena energija važan dio identiteta silbanskoga plesnog izraza te bi joj u budućim izvedbama trebalo posvetiti dodatnu pažnju.

Sviračica je korektno ostvarila svoju ulogu sonadura, prateći plesnu izvedbu sigurno i funkcionalno. Ipak, pojedina izvedbena tempa djelovala su povremeno presporo ili prebrzo, što je utjecalo na protočnost cjeline. Takve će se izvedbene nijanse zasigurno dodatno izbalansirati daljnjim uvježbavanjem i većom izvođačkom sigurnošću skupine. U cjelokupnom nastupu nedostajala je barem jedna vokalna izvedba koja bi publici približila i tradicijski način pjevanja na Silbi. Upravo bi uključivanje pjesme dodatno obogatilo scensku sliku i zaokružilo prikaz lokalne tradicijske kulture, pa to može biti vrijedan smjer za daljnji rad na ovoj plesnoj točki.

KUD „Luzarica“, Pridraga – odrasla skupina, (9:40 min)

U pojedinim pjesmama dječji se glasovi pridružuju vodećoj melodijskoj liniji u unisonu, čime se narušava tradicijska zvučna struktura karakteristična za pridraško pjevanje. Naime, lokalni način izvedbe temelji se na odnosu počimalje i pratećih glasova koji „prilažu“ drugi glas, stvarajući prepoznatljivu dvoglasnu zvučnost. Upravo je taj način pjevanja jedno od najvrjednijih obilježja pridraške tradicije, koje izvođači iz Pridrage inače vrlo kvalitetno njeguju i prenose, što se potvrđuje i na brojnim radionicama tradicijskog pjevanja gdje s polaznicima uvježbavamo upravo primjere pridraškog pjevanja kao izuzetno kvalitetne i vrijedne primjere dinarske vokalne tradicije. Pjesma *Pidražani u kolu se dajmo* donijela je znatno uvjerljiviju izvedbu. Muška pjevačka skupina predstavila se sigurnim i tradicijski utemeljenim pjevanjem, potvrdivši kvalitetu i prepoznatljivost pridraškoga muškog vokalnog izričaja. *Na traveši bili konci* u izvedbi biračkog kola zvučalo je uvjerljivije u trenutku kada su se muški

glasovi glasovno približili ženskoj skupini, čime je ostvarena bolja zvučna povezanost i kompaktnost izvedbe. Izvedba *Cvintara (kukunješće)* istaknula je vrlo kvalitetno muziciranje na usnoj harmonici, koje je izvedeno sigurno, stilski primjereno i muzikalno.

Pjesma *Kad zapivan ja u ranu zoru* izvedena je vrlo uspješno u pjevanju „pod bas“, uz pohvalnu sigurnost, čvrstoću i usklađenost glasova. *Aj bila jedna njiva mala* donijela je primjer orcanja, dok je pjesma *Zvone zvona Gospe Luzarije* bila jedna od najuvjerljivijih vokalnih izvedbi večeri, izvedena sigurno, snažno i tradicijski vrlo autentično.

Ostaje nejasan dramaturški razlog zbog kojeg je nakon zaokružene cjeline obilježene vatrenim kolom uslijedio zaseban pjevački blok, tijekom kojeg su ostali izvođači ostali pasivni na sceni. Takvo programsko rješenje ostavilo je dojam nedovoljno povezane i dramaturški neujednačene cjeline. Iako je vidljivo da društvo trenutačno možda ne djeluje u svojoj najstabilnijoj izvedbenoj formi, upravo je u takvim okolnostima osobito važno pažljivo osmisliti strukturu programa kako bi nastup imao jasnu razvojnu liniju i publici na kvalitetan način predstavio bogatu i prepoznatljivu glazbeno-plesnu tradiciju Pridrage.

Muška pjevačka skupina „Slavuji iz Ravnih kotara“, Poličnik (6:40 min)

Pjesma *Slavuj piva zori zora rana* izvedena je „pod bas“. Tijekom izvedbe osjetilo se povremeno traženje zajedničke zvučne stabilnosti unutar stiha, no skupina je uspješno potvrđivala kadencirajuće tonove, ostvarujući čvrst i snažan zvuk. Na pojedinim mjestima artikulacija teksta nije bila posve jasna, ali izvođači pokazuju upornost i izraženu želju za postizanjem složnog i punog zvuka karakterističnog za ovaj način pjevanja. U prvome dijelu programa ističe se isti vodeći pjevač koji predvodi više napjeva u istoj arijskoj osnovi.

Napjev *Oj zora zori* svojim melodijsko-stilskim obilježjima podsjeća na lički ojkan. Izveden je na sličan način kao i prethodni napjev, uz povremeno traženje zajedničke intonativne sigurnosti tijekom izvedbe, sve do završne kadence.

U pjesmi *Velebite uspomeno stara* ponovno se ističe vodeći pjevač, koji je zazvučao kao najuvjerljiviji počimalac unutar skupine. Izvedba djeluje sigurnije, kompaktnije i vokalno složnije, što je rezultiralo vrlo dobrim ukupnim dojmom.

Ozeleni goro grabovino donosi još jednu sigurnu izvedbu prvog vodećeg pjevača. Primjetno je kako se skupina tijekom nastupa postupno oslobađala početne treme i postajala opuštenija, što se izravno odrazilo na kvalitetu i prirodnost pjevanja.

Skupina iz Poličnika predstavila se dobrim i tradicijski prepoznatljivim nastupom. Program bi dodatno dobio na raznolikosti i zanimljivosti kada bi se obogatio većim brojem različitih kotarskih arija, čime bi se publici još cjelovitije predstavila bogata lokalna vokalna tradicija.

KUD „Branimir“, Nin; Koreografija Šolta (9:00 min)

Pjesma *Maslino, maslino pod tobom je lada* izvedena je u manjem pjevačkom sastavu kroz lijepo oblikovano dvoglasje. Početna vokalna linija izvedena je sigurno i muzikalno, a postupnim uključivanjem ostalih pjevačica ostvaren je skladan i zvukovno uravnotežen dvoglas. Izvedba je djelovala korektno, stilski ujednačeno i vokalno ugodno.

Tamburaški orkestar pokazao je visoku razinu sviračke uvježbanosti i muzikalnosti te je izvedbeno djelovao vrlo sigurno i kompaktno. Ipak, tijekom nastupa nameće se pitanje granice stilizacije i odnosa prema izvornim obilježjima šoltanske tradicije. U scenskom oblikovanju programa prisutni su elementi koji više pripadaju stiliziranom, urbanom folklornom izrazu nego ruralnom i tradicijskom kontekstu karakterističnom za otok Šoltu. To se odnosi kako na kostimografiju koja podsjeća na stilizirane gradske, splitske inačice nošnje, tako i na izrazito koreografiran i scenski dotjeran plesni izraz, koji povremeno poprima obilježja salonskog kola. Dodatno, bogato aranžirani tamburaški predlošci, iako glazbeno vrlo kvalitetni, udaljavaju izvedbu od lokalnog tradicijskog zvuka, osobito imajući u vidu da tambura nije instrument koji je tradicijski snažno vezan uz šoltansku glazbenu praksu. Upravo je zato dvoglasni vokalni primjer u tercama, izveden na početku programa, bio najbliži autentičnom šoltanskom tradicijskom izrazu i u njemu se najjasnije prepoznala lokalna glazbena baština.

Unatoč navedenim zapažanjima, skupini svakako valja čestitati na velikom trudu, visokoj razini uvježbanosti te kvalitetno pripremljenom programu koji je, i pjevački i plesno, izveden na zavidnoj razini.

KUD „Sveti Ante“, Nadin (8:00 min)

U pojedinim trenucima izvedbe primjetno je kako mlađi muški glasovi, još uvijek u fazi glasovne promjene, nastoje aktivno sudjelovati u pjevanju. Iako je njihova želja za uključivanjem pohvalna, bilo bi korisno pažljivije rasporediti vokalne dionice kako bi ukupna zvučna slika ostala stabilnija i intonativno sigurnija.

Pjesma *Vatajte se u kolo bećari* izvedena je kao pjesma u kolu, uz vedar i razigran scenski dojam. Posebnu je pažnju privukao i spontan detalj djevojčice s tamno obojenim ustima, koji nije primjeren za scenu koja predstavlja tradicijsku kulturu. U biračkom kolu *Past će kiša iznenada* posebno se istaknula vodeća pjevačica, koja je pjesmu izvela sigurno, izražajno i vokalno vrlo uvjerljivo. Međutim, prateći glasovi nisu uvijek uspjeli održati jednaku razinu sigurnosti i usklađenosti, osobito u muškom dijelu skupine, gdje su se povremeno javljala intonativna odstupanja u pokušajima pridodavanja drugoga glasa. Pjesma *Reci mala jel očeš il' nečeš* ponovno je pokazala kako bi upravo vokalna izvedba trebala predstavljati glavnu snagu ove skupine. Plesni segment, osobito u izvedbi čvrstoga kola, još uvijek ne djeluje dovoljno sigurno ni kompaktno. Uz dvojicu muških pjevača i jednu izrazito kvalitetnu vodeću pjevačicu, ostatak skupine zasad nema jednaku izvedbenu sigurnost i scensku funkcionalnost, zbog čega ukupna izvedba mjestimice djeluje neujednačeno. Zajednička pjesma *Iznad Zadra sija misečina*, izvedena „pod bas“, nastavila je isti izvođački obrazac kao i prethodne točke, uz slične kvalitete i poteškoće u održavanju stabilnog i ujednačenog dvoglasja.

KUD „Zlatna Luka“, Sukošan (11:00 min)

Prikaz pranja robe, koji su članovi skupine scenski dodatno oblikovali uporabom veće količine stiropora kao vizualnog efekta, djeluje primjerenije većim svečanostima i lokalnim manifestacijama obilježavanja važnih događaja unutar zajednice, gdje je naglasak ponajprije na dojmivosti i scenskoj atraktivnosti prikaza. U takvim okolnostima trajanje programa nije strogo ograničeno, pa izvedba može slobodnije razvijati svoju dramaturgiju. Međutim, u okviru folklorne smotre, gdje je svaki

vremenski okvir precizno određen i gdje duljina pojedinih točaka izravno utječe na ukupnu protočnost programa, ovako opsežno koncipiran prikaz djelovao je pomalo predugo i dramaturški nedovoljno prilagođeno formatu smotre.

Ono što svakako valja posebno istaknuti jest trud, angažman i entuzijazam izvođača, koji su bili vidljivi u svakoj scenskoj situaciji i dali nastupu iskrenost i životnost. Nastup je dodatno obogatilo lijepo i sigurno pjevanje, osobito ženskoga dijela skupine, koji se istaknuo vokalnom ujednačenošću i izražajnošću. Predstavljeni pjevni repertoar bio je raznolik i zanimljivo osmišljen. Muški dio skupine nije dosegno istu razinu vokalne sigurnosti i kvalitete kao ženski izvođači, no ta razlika nije bitnije narušila cjelokupan dojam nastupa. Skupini svakako valja čestitati na predanom radu i uspješno realiziranom programu.

Ženska klapa Dalmatika, Zadar

Ko se nano volio ikada (Pridraga) predstavljen je kao lijepo oblikovan kotarski napjev. Skupina je ostvarila sigurno i čvrsto pjevanje, uz dobro strukturiranu izmjenu počimalja po kiticama, što je pridonijelo dinamici izvedbe. Pokušaj pjevanja „na škik“ dodatno je obogatio interpretaciju, a cjelina je izvedena stabilno i za svaku pohvalu.

Divojka je pokraj mora stala (Kukljica) interpretirana je kao pokušaj rekonstrukcije kukljiškog pjevanja. U odnosu na prošlogodišnju izvedbu primjetan je određeni napredak, no zvukovno i stilistički i dalje prevladava dinarska vokalna estetika. Nedostaje finiji osjećaj za kukljiški intervalni sustav, koji se nalazi na granici netemperiranog i koji se u ovoj tradiciji prvenstveno uči sluhom i iskustvom, a manje teorijskim pristupom.

U pjesmi *Garofule cvijeće moje* (Rtina) istaknula se vodeća pjevačica koja napjev interpretira sigurno i s jasnim osobnim tradicijskim uporištem, naučenim u obiteljskom okruženju. Međutim, pridruživanje druge počimalje u vodećoj dionici narušava izvornu vokalnu zamisao izvedbe. U ovakvim slučajevima poželjno je omogućiti primarnoj pjevačici da u cijelosti iznese napjev, uz diskretno uključivanje ostalih izvođača u prateću dionicu, čime bi se očuvala jasnoća i autentičnost interpretacije.

Komentari na nastupe folklornih skupina - treća večer; **22. 06. 2026. u 19 sati (Trg 5 bunara, Zadar)**

KUD „Zora“, Olib (6:30 min)

Vrlo zanimljiv generacijski spoj u kojem svi sudionici pokazuju iskrenu želju za nastupom i predstavljanjem vlastitog identiteta kroz scenski izraz. Nastup je započeo izvedbom napjeva *Jabuka se vetru moli*. Iz izvedbe je bilo vidljivo da su pjevačice uložile velik trud kako bi svladale napjev koji nije dio njihove svakodnevne pjevačke prakse. S druge strane, izvedba napjeva koji pripada starijem, arhaičnom sloju tradicije ostala mi je teško prepoznatljiva, pa bih rado poslušao izvornu snimku prema kojoj su učile. Pohvaljujem njihov trud i veliku želju za predstavljanjem vlastitog, olibskog identiteta. Njihov je nastup ugodno iznenadio sve članove žirija te smo zajednički zaključili da upravo ovakav entuzijazam pokazuje kako tradicija može opstati, obnavljati se i kvalitetno nastaviti

živjeti. Energičan, premda mjestimice možda i pomalo prebrz ples, pratio je iskusan svirač na harmonici. Čestitam na uspješnom nastupu!

Udruga „Điran“, Ugljan (5:40 min)

Oj Ugljane moje misto rodno – skupina starijih pjevačica prilično je nesigurno započela izvedbu ovog napjeva. Dobru počimalju pratili su glasovi koji nisu bili intonativno usklađeni, nego su tijekom više kitica pokazivali izraženu intonativnu nestabilnost. U jednom sam trenutku čak pomislio da je riječ o namjernoj stilskoj značajci, no tek su se kasnije glasovi postupno uskladili i posložili (od stiha: *Svakog dana moliti ću Boga*). Ovakav način pjevanja pripada starijem lokalnom stilu, pa je moguće da je upravo činjenica da se danas rijetko izvodi pridonijela nesigurnijem početku. Kada su napokon uspostavili stabilniji zvukovni odnos među glasovima, bilo je jasno da je riječ o pjevanju „na bas“. Jedini muški pjevač pjevao je melodijsku liniju, što osim činjenice da ne prati, nije značajnije pridonijelo pjevačkoj uvjerljivosti i stabilnosti izvedbe.

Golubice ča u kajbi stojiš – ovaj im je napjev znatno bolje odgovarao. Izvedba je bila lijepa, sigurna, skladna i čvrsto balansirana, premda i ovdje muški glas vodi melodiju. Skupina iz Ugljana korektno je odradila svoj nastup, ali u segmentu koji pratim bilo je prilično nesigurnosti, što može biti posljedica nedovoljnog zajedničkog vježbanja ili nekog drugog razloga.

KUD „Družina“, Pag i prošle i ove godine bili najavljeni ali se nisu pojavili na smotri

KUD „Sveti Roko“, Sveti Filip i Jakov (6:40 min)

Dječja skupina svojim je nastupom predstavljala KUD iz Svetog Filipa i Jakova. Prva pjesma koju su izveli izazvala je određenu nedoumicu među članovima žirija. Budući da se iste večeri održavao dječji klapski festival, u jednom sam trenutku pomislio da je možda došlo do svojevrsnog preklapanja programskih koncepata. Napjev koji su izveli, uz pratnju melodike, što je također neuobičajeno u kontekstu folklornih nastupa, predstavlja prilično udaljenu inačicu obrade napjeva *Igra kolo kraj Svetoga Roka*. Tu je obradu prije više godina priredio Marko Rogošić prema pjevanju pjevačica iz Tisnog na temelju snimke Ive Furčića, a izvodila ju je Klapa Dišpet. Riječ je o glazbenom predlošku koji zahtijeva određenu razinu pjevačke sigurnosti, osjećaja za višeglasje i stilsku zrelost, pa je dojam bio da ova dječja skupina još nije u potpunosti dorasla takvom repertoaru. Zbog toga je i sama izvedba djelovala pomalo nesigurno i neuvjerljivo. U nastavku su uslijedili plesni brojevi popraćeni pjevanjem. Jednostavnije napjeve, poput *Igralo kolo* i *Cupni lupni*, koje djeca prirodno lakše usvajaju i izvode, predstavili su jednoglasno. Takav je odabir bio pomalo iznenađujuć nakon prethodnog pokušaja zahtjevnijeg višeglasnog pjevanja, osobito zato što navedeni napjevi svojim stilskim obilježjima tradicionalno podrazumijevaju dvoglasnu izvedbu.

I prošle sam godine istaknuo kako je za postizanje željene razine izvedbe potrebno još mnogo sustavnoga rada i strpljenja. Taj zaključak vrijedi i danas te može poslužiti kao smjernica voditeljima koji rade s ovom talentiranom djecom. Potencijala nedvojbeno ima, a njegov će se puni razvoj ostvariti kroz daljnje pažljivo i kontinuirano glazbeno oblikovanje.

KUD „Ivan Goran Kovačić“, Bibinje (10:30 min)

Divojka je garoful gojila – sva djeca pjevaju jednoglasno, noseći melodijsku liniju, dok samo jedan muški glas prilaže, i to vrlo kvalitetno. Upravo je to područje na kojem bi trebalo sustavnije raditi – djecu je potrebno od najranije dobi učiti pravilnom načinu prilaganja glasa i razumijevanju višeglasnog pjevanja. Dobra počimalja, lijepa i sigurna izvedba te izražen osjećaj za intonaciju pokazuju da djeca imaju sluha i da, poput svojih sumješтана, iskreno vole pjevati. Upravo zato šteta je što ih se ne usmjerava više prema usvajanju višeglasnog pjevanja. Bibinjska pjevačka tradicija nadaleko je poznata, pa pomalo iznenađuje da se u ovom osjetljivom razdoblju glazbenog razvoja ne posvećuje više pozornosti njegovanju višeglasja, kojim se Bibinjci s razlogom ponose.

Kod ovakve divne noći – vrlo lijepa serenada koju otvara iskusan i istaknuti pjevač. Međutim, odabir ovog napjeva predstavlja zahtjevnu i slojevitu glazbenu građu za izvođače ove dobi. I ovdje, nakon solo dionice, isti pjevač preuzima prateći glas odnosno glas koji prilaže, dok ostali članovi skupine nastavljaju jednoglasno izvoditi melodiju. Dodatno, riječ je o muškoj serenadi, a izvodi je skupina u kojoj bročano prevladavaju djevojčice, što također otvara pitanje primjerenosti odabira repertoara u odnosu na sastav izvođača.

Pri sastavljanju programa potrebno je voditi računa ne samo o slojevitosti i zahtjevnosti odabrane građe nego i o načinu na koji će ona biti predstavljena izvođačima i publici. Program je bio raznovrstan i sadržajno bogat, ali i predug, pa bi i o tome ubuduće vrijedilo promisliti. Nadam se da će barem neki od ovih prijedloga biti korisni te da ćete sljedeće godine ostaviti još snažniji i uvjerljiviji dojam svojim nastupom.

Muška pjevačka skupina „Vukšički bećari“, Vukšić (7:00 min)

Evo braće, evo i bećara – istaknuti pjevač sigurno predvodi skupinu; glasovi su dobro usklađeni, a na pojedinim se mjestima nazire i troglasje. Izvedba djeluje čvrsto, kompaktno i uvjerljivo.

U sljedećem napjevu, *Bukovica iz kamena siva*, jasno su vidljive aspiracije skupine u odabiru repertoara. Riječ je o novijim tekstovima i glazbenim sadržajima koji kod publike redovito nailaze na dobar prijem. Međutim, sama izvedba nije uvijek bila dovoljno uvjerljiva – više pjevača istodobno preuzima vođenje melodijske linije, što povremeno stvara dojam neujednačenosti i pjevačke nesigurnosti. Tek pred završetak napjeva, tijekom nabiranja tekstova, glasovi su se uspjeli bolje povezati i zvukovno uskladiti.

Oj ne bi dao Bukovice svoje – lički ojkan koji je skupina izvela s određenom dozom nesigurnosti i neuigranosti, no vrlo kvalitetan istaknuti pjevač svojim je sigurnim i uvjerljivim vođenjem održao izvedbu na dobroj razini.

Skupina iz Vukšića predstavila se novijim slojem tradicijske glazbene prakse, odnosno pjevanjem „pod bas“, kroz različite napjeve i tekstove, starijeg i novijeg podrijetla. Nastojali su prenijeti atmosferu i energiju svojih uobičajenih nastupa na festivalsku pozornicu, koja ipak zahtijeva drukčiji pristup, veću disciplinu i višu razinu izvedbene preciznosti nego prostori u kojima inače nastupaju.

Na kraju, predložio bih organizatorima smotre da u skoroj budućnosti razmotre mogućnost organiziranja posebne večeri posvećene vokalnim skupinama. Takav bi program zasigurno dodatno motivirao izvođače na sustavniju pripremu te pridonio kvalitetnijoj prezentaciji bogate tradicije skupnog pučkog pjevanja.

Udruga za očuvanje i promicanje običaja i tradicije Poljica, Poljica briga i Žerave „Gospa Lurdska“, Poljica (5:50 min)

Sjećam se prošlogodišnjeg nastupa i komentara koje sam tada iznio, pa ću ovom prilikom ponoviti dio tadašnjih zapažanja. Prije svega, želim pohvaliti skupinu u kojoj se nalazi mnogo lijepih i kvalitetnih glasova s prepoznatljivim „kotarskim“ štihom. Međutim, taj se potencijal još uvijek ne prezentira na način koji odgovara tradicijskom pjevanju u Ravnim kotarima. Naime, ondje se pjeva dvoglasno tako da jedan glas predvodi pjevanje, dok mu se ostali pridružuju u pratećem glasu.

Nastup su započeli napjevima *Oj Poljica, masline te diče i Sinoć dragi ore na goveda*, pri čemu gotovo sve pjevačice izvode melodijsku liniju, dok prateći glas pjeva muški pjevač koji vrlo kvalitetno prilaže. Upravo bi njegovo pjevanje moglo poslužiti kao izvrstan uzor ostalim članicama skupine za usvajanje ovog tradicijskog načina pjevanja.

U navedenim su napjevima glasovi bili nešto bolje usklađeni, pa se takav dojam nastavio i u muškom napjevu *Gon, goveda Maro*, koji je djelovao uvjerljivije i stilski bliže lokalnoj tradiciji. Međutim, isti se problem ponovno javlja u ženskom napjevu *Na bunaru di je robu prala* – još jednom tipičnom kotarskom napjevu koji u izvedbi više podsjeća na zbarsko pjevanje nego na tradicijsko pivanje „po kotarsku“.

To je tim veća šteta jer sve pjevačice koje započinju pjesmu posjeduju lijepe, nosive i izražajne glasove te bi bez poteškoća mogle samostalno iznijeti melodijsku liniju do kraja napjeva. Ostatak skupine tada bi se uključivao pratećim glasom, kako je to nekada bio ustaljeni način pjevanja u Ravnim kotarima. Nastup su nastavili svirkom na cvitarama (*Kulešće*), koju predvodi kvalitetan svirač. Ujedno je riječ o pjevaču koji najdosljednije prilaže „po kotarski“, zbog čega smatram da bi upravo njegov način pjevanja trebao poslužiti kao model ostalim članicama skupine pri usvajanju ovoga stila. Nadam se da će i ovi, dijelom ponovljeni, komentari biti poticaj da svoje pjevanje dodatno uskladite s tradicijskim obrascima lokalne glazbene baštine. Time biste svoju zajednicu i njezinu vrijednu kulturnu ostavštinu mogli predstaviti još uvjerljivije, autentičnije i dostojnije bogate pjevačke tradicije koju baštinite.

KUD „Sveti Ante“, Drage (4:20 min)

Pivanje na kanat – riječ je o pjevanju koje prirodno pripada manjoj skupini izvođača. U tom je kontekstu uključivanje cijele skupine simpatično i scenski učinkovito, no glazbeno uvjerljivije i stilski primjerenije zvuči kada napjev izvodi dvoglas ili manji broj pjevača, čime se jasnije ističu karakteristike ovoga načina pjevanja.

Oj vi Drage moje misto rodno – vrlo lijep napjev. I ovdje većina skupine izvodi vodeću melodijsku liniju, dok samo jedna pjevačica preuzima prateći glas. Unatoč tome, izvedba je ostavila ugodan dojam, a ljepota samoga napjeva došla je do izražaja.

Vrlo lijepo i sigurno otpjevana muška pjesma. Ovim je brojem skupina dodatno obogatila raznovrstan program te pokazala poznavanje različitih slojeva lokalne tradicije.

Posljednji put pratio sam nastup vaše skupine 2019. godine, kada ste ostavili vrlo dobar dojam. U tom se smjeru kreće i ovaj večerašnji nastup, premda se osjeća kako su nositelji pjevačke tradicije sve stariji, dok uključivanje mlađih naraštaja ne ide onim intenzitetom kojemu bismo se nadali.

Ono što posebno želim istaknuti jest njegovanje starijeg sloja tradicijskog pjevanja, koji predstavlja iznimno vrijednu sastavnicu vaše lokalne baštine. Upravo na tom segmentu

vrijedi još ozbiljnije i sustavnije raditi jer ste među rijetkim skupinama koje takav stil pjevanja i dalje čuvaju. Upravo bi vas ta posebnost mogla još snažnije izdvojiti i učiniti prepoznatljivima ne samo u lokalnoj sredini nego i u široj folklornoj zajednici.

KUD „Bukovačko smilje Bjelina“, Benkovac (12:40 min)

Nastup skupine započeo je izvrsnom svirkom na diplama, nakon čega je uslijedila zdravica izvedena na način kakav je nekada bio uobičajen u Bukovici. Ipak, na scenskoj prezentaciji programa vrijedilo bi dodatno poraditi jer su tijekom pojedinačnih nastupa ostali članovi skupine nepomično stajali na pozornici, što je ostavljalo pomalo statičan dojam. Takve bi situacije bilo korisno osmisliti kroz postupne ulaske izvođača, promjene rasporeda na sceni ili druge jednostavne scenske intervencije koje bi pridonijele dinamičnijoj i zanimljivijoj ukupnoj slici nastupa.

Tijekom programa nizali su se zanimljivi glazbeni primjeri i različiti oblici tradicijskog pjevanja – žensko pjevanje, orcanje te muško pivanje pod bas, predstavljeno na vrlo uvjerljiv i zanimljiv način. Posebno se istaknula i svirka na cvitarama uz ples i kolo, koja je dodatno obogatila nastup. Sve izvedbe predvodili su kvalitetni istaknuti pjevači, a i odabir tekstova bio je vrlo zanimljiv i uspješan (*Čuvan ovce, tranzistor mi svira*). Upravo zbog toga smatram da bi, uz nešto više organizacijske i scenske promišljenosti, nastup ove skupine mogao biti među najzanimljivijima na cijeloj smotri. Isto se može reći i za trajanje programa, koje je bilo osjetno dulje od predviđenoga. U budućnosti bi svakako trebalo voditi više računa o zadanim vremenskim okvirima kako bi nastup zadržao potrebnu koncentriranost i ritam.

U odnosu na prošlu godinu, kada su se prvi put predstavili na smotri, vidljiv je značajan napredak. Svojim su nastupom i kvalitetom izvedbe u potpunosti raspršili moje tadašnje bojazni da bi prošlogodišnji nastup mogao ostati tek jednokratani uspjeh ili kratkotrajan bljesak. Naprotiv, prema svemu prikazanome, čini se da je riječ o skupini koja ima jasnu viziju, kvalitetne izvođače i dovoljno potencijala da i u budućnosti obogaćuje smotru zanimljivim, sadržajnim i vrijednim scenskim nastupima.

Čestitam na vrlo dobrom nastupu!

nasl. izv. prof. dr. sc. Joško Čaleta
Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb